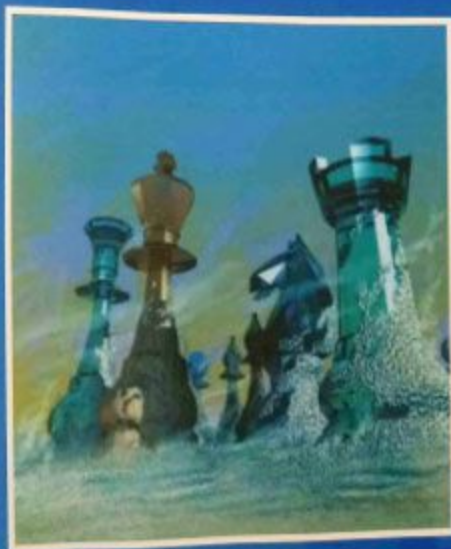

آموزش و درسنامه شطرنج دوره‌های آمادگی

چاپ هشتم

نویسنده: محمد صباحی

ویراستار: مینا عبوسی

ketabTala

آموزش و درسنامه‌ی شطرنج دوره‌های آمادگی

نویسنده :

محمد صباحی

انتشارات نشاط

• سرشناسه : سامان، محمد، ۱۳۵۸ - عنوان و نام پدیدآورنده : آموزش و درسنامه شطرنج دوره‌های
آمادگی انجمنده محمد صباغی • مشخصات نشر تهران : شاهگانه، ۱۳۹۴.
• مشخصات ظاهری : ۱۸۲ ص.، مصور، جدول، سواد، ۲۲ × ۲۹ س. ج

ISBN 978-600-130-093-6

• وضعیت فهرست‌نویسی : آریا
• موضوع : شطرنج - راهنمای آموزشی • وضعیت نگارش : ۱۳۹۴، ۱۸۲ ص / GV ۱۱۴۵
• رده‌بندی دیویی : ۷۹۴ (۱-۷) • شماره کتابشناسی ملی : ۸۱۸-۲۹۹

آموزش و درسنامه شطرنج دوره‌های آمادگی

نویسنده: محمد صباغی

ویراستار: مهنا عبوسی

لیتوگرافی زینون - چاپ پارمیدا - مساحتی آراین

چاپ ششم ۱۳۰۰ - شمارگان ۵۰۰ نسخه

شابک ۶ - ۹۳ - ۱۳۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸

ISBN 978 - 600 - 130 - 093 - 6

حقوق چاپ، نشر و توزیع این اثر محفوظ است.

انتشارات شاهگان

مرکز پیش خدایان انقلاب، خیابان شهیدان زندایمیری، پلاک ۶۰، نشانی ۶ - ۹۳ ۹۷۸ ۹۷۸

فروشگاه ۱: خیابان انقلاب، روی روی دانشگاه تهران، پلاک ۱۱۹۴، تلفن ۹۶ ۹۹۱۰۰۹۸

فروشگاه ۲: خیابان انقلاب، خیابان فروزین، ساختمان ناشران، پلاک ۲۴۳، تلفن ۹۶ ۹۵۲۶۰۹۰۱

فهرست

- پیش گفتار ۷
- هدف و مقررات بازی ۹
- تشریح صفحه شطرنج ۱۰
- تقسیم‌بندی مهره‌ها ۱۴
- وضعیت اولیه مهره‌ها در صفحه شطرنج ۱۵
- آموزش حرکت مهره‌ها ۱۶
- مفهوم زدن یا گرفتن ۲۰
- ارزش نسبی مهره‌ها ۲۲
- مقایسه ابتدایی فیل و اسب ۲۳
- آموزش مفاهیم کیش و مات ۲۵
- مفهوم کیش ۲۵
- مفهوم رفع کیش ۲۵
- مفهوم کیش و مات ۲۹
- قلعه‌گیری ۳۱
- انواع قلعه‌گیری ۳۱
- اهمیت قلعه‌گیری ۳۳
- شرایط قلعه‌گیری ۳۴
- مفهوم و شرایط تساوی ۳۶
- تساوی به علت کمبود مهره ۳۶
- تساوی به علت پات ۳۹
- تساوی به علت کیش دائم ۴۰
- تساوی با توافق طرفین ۴۲
- قانون پنجاه حرکت ۴۳
- تکرار سه بار وضعیت ۴۳
- ترفیع پیاده ۴۵
- اشتباهات فاحش (اورلوک) ۴۸
- روش مات با سوارهای سنگین ۵۰
- روش مات با شاه و وزیر و رخ در مقابل شاه تنها ۵۰
- روش مات با شاه و دو رخ در مقابل شاه تنها ۵۴
- روش مات با شاه و وزیر در مقابل شاه تنها ۵۶
- گرفتن پیاده در حال عبور (آنباسان) ۵۸
- آموزش مقدماتی تاکتیک ۶۲
- آچمزی ۶۳
- حمله دوگانه ۷۰
- کیش دوگانه ۷۱
- کیش برخاست ۷۳
- حمله برخاست ۷۵
- اصول مقدماتی طرز شروع کردن بازی ۷۸
- بازی را چگونه باید آغاز کرد؟ ۷۸
- بازی را چگونه نباید آغاز کرد؟ ۸۱
- بخش تمرینات ۸۵
- جواب تمرینات ۱۲۵

به نام خدا

پیش گفتار

سال‌ها شطرنج را به‌عنوان ورزش اول انتخاب کردم و در میان قشرهای مختلف علاقه‌مند به این رشته زیبایی فکری، زندگی و کار کردم.

کتاب در ابتدا دارای نقاط ضعفی بود که از نویسندگان کتب شطرنج، مربیان بزرگ و اساتید شطرنج نظرخواهی گردید و بیشتر نقاط ضعف آن بر طرف و بر نقاط مثبت آن اضافه کردم.

مثال‌های آموزشی به‌صورت دیاگرام و با فلش و علامت توضیح داده شده است. در این کتاب سعی شده است، خواننده با تأکیدات به‌موقع و تفسیرهای موضوعی، کاملاً یک مطلب را درک و پا به عرصه یادگیری مطلب بعدی بگذارد. همچنین ویراستاری کتاب توسط یک بازیکن و مربی شطرنج انجام گرفته است.

امید است کتاب پیش‌رو قدمی باشد برای جذب بیشتر علاقه‌مندان به رشته زیبای **شطرنج**.

در پایان از استاد بزرگ شطرنج ایران و مربی فدراسیون جهانی شطرنج جناب آقای مرنسی محبوب برای حسن نظرانشان که موجبات دلگرمی من در چاپ این کتاب شد، کمال تقدیر و تشکر را دارم.

محمد صباحی

هدف و مقررات بازی

شطرنج یک بازی دو نفره است که مهره‌هایی را بر روی یک صفحه مربع شکل به نام «صفحه شطرنج» حرکت می‌دهد.

بازیکن دارای مهره سفید بازی را آغاز می‌کند. هر بازیکن فقط حق انجام یک حرکت را دارد و بعد از آن نوبت به حریف تعین می‌گیرد.

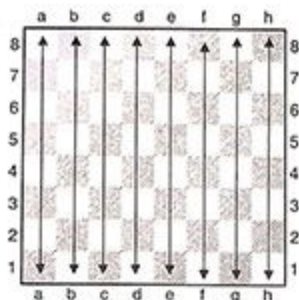
هدف هر دو بازیکن فرار دادن شاه حریف در «معرض» حمله است به نحوی که حریف هیچ حرکت قانونی برای نجات شاه از این وضعیت نداشته باشد.

بازیکنی که موفق به این امر شود حریف را «کیش و مات» کرده است و بازی را برده است. بازیکنی که کیش و مات شده است بازی را باخته است.

در ابتدای بازی یکی از بازیکنان ۱۶ مهره به رنگ روشن (مهره های سفید) دارد، بازیکن دیگر ۱۶ مهره به رنگ تیره (مهره‌های سیاه) دارد. این مهره‌ها عبارتند از:

 یک شاه سفید، معمولاً با این علامت	 یک شاه سیاه، معمولاً با این علامت
 یک وزیر سفید، معمولاً با این علامت	 یک وزیر سیاه، معمولاً با این علامت
 یک رخ سفید، معمولاً با این علامت	 یک رخ سیاه، معمولاً با این علامت
 یک فیل سفید، معمولاً با این علامت	 یک فیل سیاه، معمولاً با این علامت
 یک اسب سفید، معمولاً با این علامت	 یک اسب سیاه، معمولاً با این علامت
 یک پیاده سفید، معمولاً با این علامت	 یک پیاده سیاه، معمولاً با این علامت

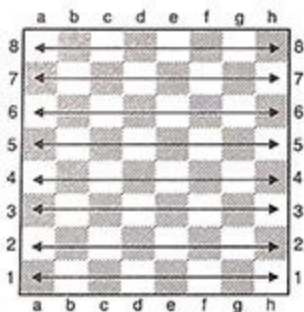
صفحه شطرنج از ۶۴ مربع (خانه) یکسان که یک در میان به رنگ روشن و تیره (مربع های سفید و مربع های سیاه) می باشد، تشکیل شده است ۳۲ مربع به رنگ سفید و ۳۲ مربع به رنگ سیاه می باشد.

۱

ستون

هشت ردیف عمودی مربع ها را که با حروف لاتین شناخته می شوند «ستون» می نامند.

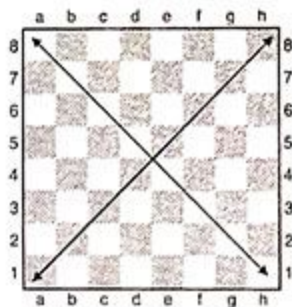

۲

عرض

هشت ردیف افقی مربع ها را که با اعداد لاتین شناخته می شوند «عرض» می نامند.

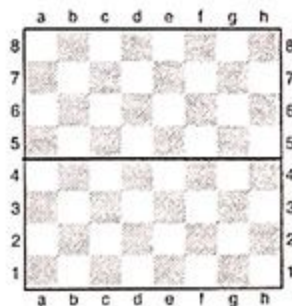
قطر

خانه‌های مورب و یا خط مستقیم که از مربع‌های هم‌رنگ بگذرد و محل تلاقی این مربع‌ها را به هم وصل کند + قطره نامیده می‌شود.

۳

خط مرزی

به خط افقی که بین عرض‌های چهارم و پنجم قرار دارد و صفحه را به دو قسمت تقسیم می‌کند، «مرز» گفته می‌شود.

۴

جبهه سفید و جبهه سیاه

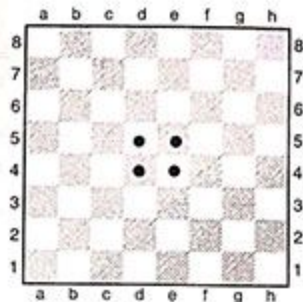
عرض‌های ۱، ۲، ۳ و ۴ «جبهه سفید» و عرض‌های ۵، ۶، ۷ و ۸ «جبهه سیاه» نامیده می‌شود.

۵

خانه های مرکز

به چهار مربعی که در وسط صفحه شطرنج قرار دارد
«خانه های مرکزی» گفته می شود.

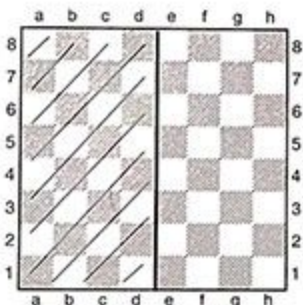

۶

جناح وزیر

اگر صفحه شطرنج را به صورت عمودی دو قسمت
کنیم، سمتی را که وزیر در آن قرار دارد جناح وزیر
می گوئیم.

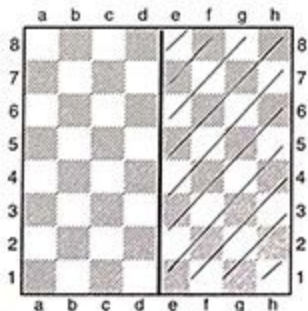
«جناح وزیر» در ستون های a,b,c,d قرار دارد.
در دیاگرام ۷ جناح وزیر را با هاشور نشان داده ایم.

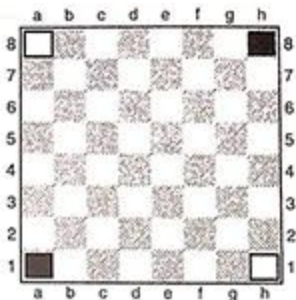
۷

جناح شاه

اگر صفحه شطرنج را به صورت عمودی دو قسمت کنیم،
سمتی را که شاه در آن قرار دارد جناح شاه می گوئیم.
«جناح شاه» در ستون های e,f,g,h قرار دارد.
در دیاگرام ۸ جناح شاه را با هاشور نشان داده ایم.

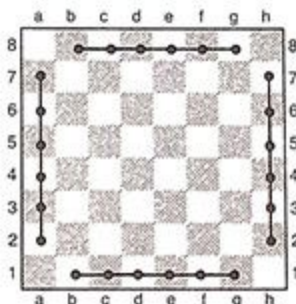
۸

۹

گوشه

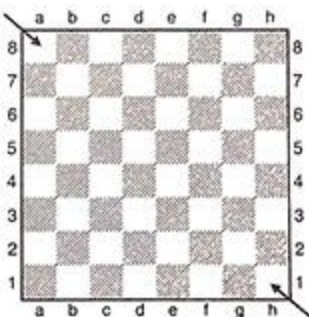
به چهار مربعی که در کتف‌های صفحه شطرنج قرار دارد
«گوشه» می‌گویند.

۱۰

حاشیه

به دور تا دور مربع‌های کناری صفحه شطرنج به جز
گوشه‌ها که از بیست و چهار مربع تشکیل شده است
«حاشیه» گفته می‌شود.

۱۱

نحوه قرار گرفتن صفحه شطرنج بین دو بازیکن

صفحه شطرنج بین دو بازیکن باید طوری قرار بگیرد که
اولین مربع «خانه» از سمت راست هر بازیکن سفید باشد.

مراسمهای انتشار کتاب‌های آموزشی دوره‌های آمادگی و مقدماتی کتاب حاضر با هدف بهبود و گسترش درس‌های شطرنج با تلاش مریس رضوی مدرسین فدراسیون شطرنج آقای محمد صباغی تدوین شده است.

توجه به نیازهای استفاده‌کننده آموزشی شطرنج به گونه‌ای که ساختار یافته باشد از جمله ویژگی‌های کتاب حاضر است.

من فرحین تدوین کتاب راهنمای‌های خود را به ایشان یادآوری کرده‌ام و اکنون برای من بسیار خوشایند است که نظاره‌گر چشم رسیدن آن‌ها هستم.

این کتاب نه تنها برای علاقه‌مندی که مایل به یادگیری شطرنج به روش علمی هستند، همچنین شیوه آموزشی آن برای مربیان دوره آمادگی نیز مفید است.

برای آقای صباغی در انتشار اولین کتاب از این مجموعه آرزوی موفقیت من کنو و انتظار آن دارم تا با تسهیل و بس‌گیری شیفتگان شطرنج جلدهای دیگر این مجموعه در آینده نزدیک منتشر شود.

استاد بزرگ شطرنج
مریس فدراسیون جهانی شطرنج
مرکز صباغ

فدراسیون جهانی شطرنج

www.stafiranpublish.com
www.stafiranpublish.com
www.stafiranpublish.com
www.stafiranpublish.com